

1945
~~Komb 42 1945~~

AB_2_1044

Förslag
till

Riddersholm-Fiskarängen torrlägningsföretag
Riddersholm-Asphäs torrlägningsföretag

i Rådmansö socken och Stockholms län
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1944 av
Nils Risberg
Statens lantbruksingeniör.

2

Bil. C

Kostnadsfördelningstabel

[illegible]

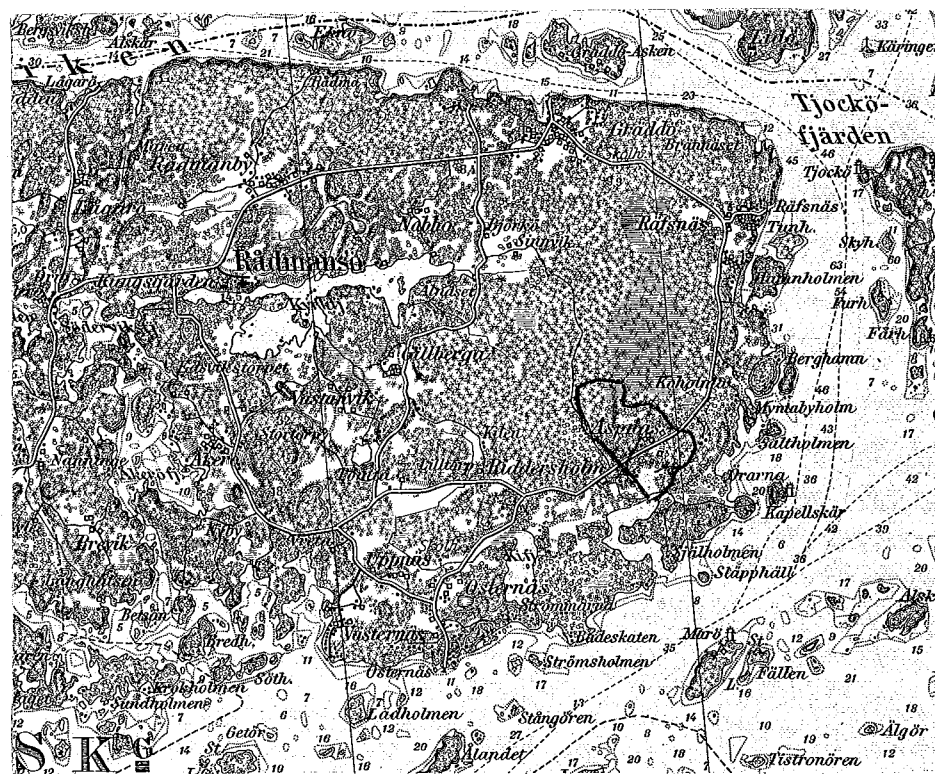
Buckager i grävmingskostnaderna:									
Ågrefing 57-103.			Ågrefing 22-36			Summa del.			
Förbiff.	Kost.	Ågrefing 57-103.	Förbiff.	Kost.	Ågrefing 22-36	Ågrefing 57-103.	Kost.	Ågrefing 22-36	Summa del.
1483	-	1135	08	51	83	1483	-	1135	08 51 83
84	-	64	17	2	93	84	-	64	17 2 93
157	50	120	45	5	50	157	50	120	45 5 50
1030	50	787	74	35	97	1030	50	787	74 35 97
108	-	82	56	3	77	108	-	82	56 3 77
2865	-	2190	-	100	00	2865	-	2190	- 100 00
1152	70	1254	65	91	58	1152	70	1254	65 91 58
390	60	349	92	4	70	390	60	349	92 4 70
1117	50	1001	35	13	45	1117	50	1001	35 13 45
168	-	150	39	2	02	168	-	150	39 2 02
2696	25	2416	65	32	46	2696	25	2416	65 32 46
1866	-	1672	89	22	47	1866	-	1672	89 22 47
280	-	250	90	3	37	280	-	250	90 3 37
501	75	449	68	6	04	501	75	449	68 6 04
1207	90	1082	50	14	54	1207	90	1082	50 14 54
78	40	70	72	0	95	78	40	70	72 0 95
8306	20	7445	-	100	00	8306	20	7445	- 100 00

grundad endast på väder av
den bättrad som vinner ge-
nom av företaget uppkom-
mande jordförbättring.

Skymnäs den 19 december 1944

Stafens lantbrukssingerior
Göran Jansson
Bistående gode män

U t l å t a n d e .

Synemännens utlåtande rö-

rande förbättrad utdikning av tvenne
avdikningsområden omfattande mark till-
hörande Aspås och Riddersholm i
Rådmansö socken och Stockholms län,
avgivet vid sådan syneförrättning som
omförmäles i vattenlagen 10 kap. 32 och
följande paragrafer.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområden äro belägna c:a
6 km. sydost om Rådmansö kyrka. Å bifogade översiktskarta hava
avdikningsområdena markerats med gul färg varjämte även neder-
bördsområdets yttergränser markerats med en blå linje. Avdik-
ningsområdet utgöres av såväl odlad som ej odlad jord och om-
fattar en areal av sammanlagt 19,31 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör ej något namngivet
vattensystem. Det ligger mellan de enligt Kungl. Kungörelsen
den 13 april 1922 med n:ris 57 och 58 betecknade nederbörds-

områdena.

Förordnande.

Genom länsstyrelsens förordnande av den 29 november 1943 erhöll undertecknad i uppdrag att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandenas vid undersökningen och dem som vid sammanträdet i ärendet förenat sig med dessa, framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att förrättningen skall uppdelas i två samfälligheter eller företag, vilka båda skola betraktas som dikning. Jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skola företagen benämnas Riddersholm-Fiskarängen torrlägningsföretag och Riddersholms-Aspnäs torrlägningsföretag.

Hinder mot företagen.

Företagen heröra ej något av de förhållanden, som omförmälas i vattenlagen 7 kap. 38 och 39 §§.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagens utförande har icke något hinder blivit anmält och har

något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Sökandena äga all i företaget ingående mark.

Samfälligheternas omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i samfälligheterna ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. För samfälligheternas torrläggning föreslås upptagande av de avlopp, vilka å kartan betecknats dels med bokstäver dels med tvenne jämnlöpande röda linjer för öppen ledning och en tjockare röd linje för täckt ledning.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan i respektive avlopp, hava de olika avdikningsområdena blivit kartlagda och nätavvägda samt begränsade medels en kurva belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppen tillagts erforderligt fall. Åker har betecknats med gul, äng med grön och skogsmark med röd färg. Blå siffror angiva markens höjdläge över förrättningens jämförelseplan.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas har ägo- och gradering varit nödvändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom borrning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägo-figur upptaxerats pr. hektar och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än full torrläggningshöjd över blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,5 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrläggningsgraden 1.0 d.v.s. deras blivande värde efter företagens utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som är belägen på sådant avstånd från avloppen att för dess torrläggning erfordras kostnad för upptagande av fler avlopp än de i dessa samfälligheter föreslagna har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställts.

Det blivande värdet finnes infört för såväl fullt torrlagda som icke fullt torrlagda ägofigurer i kolumn 13 av värderingslängden.

Vid beräkning av nuvarande värdet har all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick värdelös medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagens utförande vinner någon förbättring. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande vattenytan i avloppen, samt erhålles genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som beror på respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess yttinnehåll beräknade och införda.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för avloppens utvidgning samt för intrång genom jordupplag förskriva syhemännen jämlikt intressenternas därom gjordåuttalande att sådan skall utgå, varför särskild ersättningslängd häröver upprättats.^{-en/} Ersättning för intrång omfattar såväl ersättning för det intrång, som förorsakas genom att vallarna äro upplagda eller om vallarna bortföras, som ersättning för det arbete som erfordras för vallarnas bortförande.

Ersättning utbetalas i samband med slutligt uppgörande av räkenskaperna.

Med rätt till ersättning följer även skyldighet att hålla vallarna fria från ogräs.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid framtida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av

annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete äger han därefter åter fritt disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den, som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydighet, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning hava särskilda tabeller häröver upprättats, vilka bilagts detta utlåtande (bil. Q), varför här hänvisas till nämnda handlingar. Förrättningen har uppdelats i två företag. -- Riddersholm-Fiskärängen har uppdelats i två avdelningar och Riddersholm-Aspnäs torrlägningsföretag har betraktats som en avdelning.

I tabellerna har angivits att samtliga delägare äro sökande till företagen. All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom av företagen uppkommande jordförbättring.

Synekostnaderna skola förskjutas av intressenterna och förfalla till betalning omedelbart. För kostnadernas slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företagen. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetenas utförande samt för kontrollering av desamma finnas fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningarna närmare framgår. De skola noga bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Skall berg, varå fixpunkt utsatts, sprängas, får detta ej ske förrän ny fixpunkt av lantbruksingeniör blivit utsatt. Borttages eller fördärvas desamma uppsåtligt är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i 13 kap. 14 § vattenlagen.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts finna synemännen skä-

ligt medgiva tillstånd till de båda företagens utförande.

Företagen skola, om någon deltagare önskar fullborda desamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och få börjas efter den 1 mars 1945 och skola vara fullbordade före den 1 november 1950. Hava arbete inom respektive företag icke bragts till slut inom föreskriven tid vare frågan om det icke färdiga företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom arbetenas inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med arbetenas fullbordande på högst tio år.

Då ingen deltagare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen komma arbetena att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för vardera företag utses en styrelse och hava deltagarna beslutat att välja gemensam styrelse för båda företagen.

Val av styrelse skall anmälas till länssty-

relsen. Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till länsstyrelsen.

Jämlikt vattenlagen 3 kap. 21 § är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos länsstyrelsen må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppen upptagna jordmassan skall såväl vid deras första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppen men får ej läggas närmare de nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtonde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Avsugning.

Sedan arbetet inom de olika företagen blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande statens lantbruksingeniör eller annan av vederbörande myndighet därtill för-

ordnad.

Underhåll.

För vardera av företagen gäller att de inom desamma föreslagna avloppen skola första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som inom respektive företag gäller för kostnadernas fördelning för avloppens första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinjen erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Underhållet av nyuppförda broar skall bekostas av den eller de som förut haft sig denna skyldighet ålagd.

Allt underhållsarbete äger företagens styrelse vidtaga utan övriga intressenters hörande.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppen eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor företagas eller tålas

och skall därest skada uppstår genom delägares eller annans påtagliga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas.

Härvid iakttages att den skada, som förorsakas genom betande kreaturs eventuella nedtrampning av slänterna, betraktas som åverkan, varav följer, att denna skadas avhjälpande skall åligga den jordägare å vars mark nedtrampning sker. Kostnaden för skadans undanröjande skall sålunda ej betraktas som underhållskostnad.

Avrinning.

Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maximiavrinningen beräknats till 100 liter pr. sek. och km² och medelavrinningen till 10 liter pr. sek. och km²

Beträffande de särskilda företagen gälla följande:

Riddersholm
Aspnäs-Fiskarängen torrlägningsföretag

För denna samfällighet föreskrives upptagandet av avloppet A-B.

För detta avlopp har nederbördsområdet beräknats till 1.40 km². Maximivattenmängden skulle sålunda bli 0.14 m³/sek. och medelvattenmängden 0.014 m³/sek.

För sträckan 4+60-6+10 föreskrives täckt ledning

av 12" cementrör i lutning 10.0:1000. Vid in- och utlopp inlägges s.k. trumöga och förses ledningen med 1 inspektionsbrunn med läge, som såväl plan- som profilritningarna utvisa.
Nuvarande och blivande värdet samt förbättringsvärdet.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom samfällighetens torrläggning omfattar en areal av sammanlagt 5,52 hektar.

Dess blivande värde utgör 8.146,50 kronor

" nuvarande " " 5.281,50 "

Förbättringsvärde sålunda 2.865:- "

Vattendomstolsavgift.

Då vattendomstolsavgiften för detta företag skulle uppgå till lägre belopp än ¹⁵10 kronor skall dylik avgift ej utgå.

Broar.

Företagets utförande medför ombyggnad av en bro för ägoväg. Densamma skall ombyggas på torrlägningsföretagets bekostnad på sätt särskild förslagsritning utvisar.

Riddersholm-Aspnäs torrlägningsföretag.

För denna samfällighet föreskrives upptagande av

ett huvudavlopp å kartan betecknat med B-C-D-F-G samt sidodikena C-E och F-H.

Nederbördsområdet för olika delar av huvudavloppet samt för sidoavloppen har beräknats

vid punkt 9 till 1.17 km²

"	"	F	"	1.00	"
"	"	16	"	0.46	"
"	"	E	"	0.15	"
"	"	H	"	0.15	"

Maximi- och medelvattenmängden skulle sålunda bli

	Max.	Medel
vid punkt 9	0.12 m ³ /sek.	12 l/sek.
" " F	0.10 "	10 "
" " 16	0.46 "	4.6 "
" " E	0.015 "	1.5 "
" " H	0.015 "	1.5 "

För huvudavloppet föreskrives täckt ledning av 12" cementrör å sträckan 7+40-8+65 i lutning 10.0:1000, å sträckan 10+50-11+62 i lutning 8.0:1000, å sträckan 11+62-13 i lutning 2.0:1000,

å sträckan 14-16+15 i lutning 1.5:1000. Vid in- och utlopp inläggas s.k. trumögon. Rörledningarna förses med inspektionsbrunnar till antal, som angivas å såväl plan- som profilritningarna.

För sträckan C-1+50 av sidoavloppet C-E föreskrives 9" rörledning i lutning 1.0:1000. Vid in- och utlopp inlägges s.k. trumöga. Ledningen förses med 1 inspektionsbrunn med läge i plan och profil som förslagsritningen utvisar.

För sidoavloppet F-H föreskrives 6" cementrör i lutning 3.0:1000. Vid utloppet F inlägges 9" trumavslut och vid H inlägges s.k. intagsbrunn.

Nuvarande och blivande värdet samt förbättringsvärdet.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom samfällighetens torrläggning omfattar en areal av sammanlagt 13,79 hektar.

Dess blivande värde utgör 17.401,90 kronor

" nuvarande " " 7.837:- "

Förbättringsvärde sålunda 9.564,90 "

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall till läns-

styrelsen erläggas en avgift av 1,50 kronor för tusen av värde-
ökningen såsom bidrag till kostnaderna för vattendomstolarnas
organisation och verksamhet. Då i föreliggande fall värde-
ökningen uppgår till 9.564,90 kronor skall till länsstyrelsen
erläggas ett belopp av 14,35 kronor och skall bestyrkt avskrift
av denna bestämmelse tillställas länsstyrelsen. Vattendomstols-
avgiften skall erläggas så snart utlåtandet vunnit laga kraft.

Broar.

Med anledning av att företaget berör allmän
väg har kopia av förslaget i denna del översänts till vederbö-
rande vägförvaltning. Å företedd ritning (Bil. I²) har föreskri-
vet yttrande antecknats.

Landsvägstrumman skall fördjupas. Jämlikt vat-
tenlagen kap. 7 § 7 skall arbetet ombesörjas av vägförvaltningen.
Då vägen tillkommit efter den 1 januari 1880 och det här gäller
torrläggning intill 1.2 meter av ovan landsvägen belägen åker,
vilken vid tiden för trummans ändring var att hänföra till nämnda
ägoslag, skall arbetet jämväl bekostas av vägens ägare.

Torrlägningsföretaget skall underrätta väg-
förvaltningen 1 månad innan arbetet med upprensningen behöver på-

börjas. Efter erhållen anmodan skall vägförvaltningens arbete
vara färdigt inom 2 månader. Vägförvaltningen behöver icke
påbörja sitt arbete förrän arbetet med avloppet nedanför lands-
vägstrumman är utfört.

För övrigt erfordras ombyggnad av 1 st. bro för
ägoväg över avloppet F-G. Densamma skall ombyggas å torrlägg-
ningsföretagets bekostnad på sätt särskild förslagsritning
utvisar.

För båda företagen gälla:

För inspektions- och intagsbrunnar samt för väg-
tbroarn hava särskilda förslagsritningar upprättats.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning
skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stockholm.
För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat
från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vatten-
domstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa full-
ständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandet underställning.

Då i denna fråga någon underställning
till vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras
kommer i enlighet med 10 kap. 75 § vattenlagen detta
utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för
laga kraft ägande dom är stadgad för såvitt icke
inom den i föregående moment stadgade tiden besvär
inlämnats till vattendomstolen.

Aspnäs den 19 december 1944

Anders Nilsson
Statens lantbruksingeniör

Georg Jansson *11/12/44*
Örtäädande gode vän

Att besvär icke blivit inom den i 11 kap.
85 § vattenlagen föreskrivna tid hos vattendomstolen
anförda över den syneförrättning, vid vilken före-
stående utlåtande avgivits; betygar Stockholm i Ös-
terbygdens vattendomstols kansli den 8 mars 1945

Ex officio:

Anders Nilsson
Georg Jansson *11/12/44*

Stpr 2: - m.